

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-324-6-52>

УДК 338.48

Ігор КУЛІНЯК

Національний університет «Львівська політехніка»

<https://orcid.org/0000-0002-8135-4614>

e-mail: ihor.y.kulyniak@lpnu.ua

Галина КОПЕЦЬ

Національний університет «Львівська політехніка»

<https://orcid.org/0000-0003-4984-6448>

e-mail: halyna.r.kopets@lpnu.ua

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ АКТИВНОСТІ УЧАСНИКІВ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Туризм відіграє значущу роль у сучасному світі, впливаючи на економіку, культурний обмін, соціальну сферу, збереження природи тощо. Вивчення туризму допомагає розкрити його вплив та можливість для покращення не тільки для туристів, а й для інших учасників туристичної діяльності, зокрема для місцевих громад. Дослідження ґрунтується на вивченні сутності туристичної активності учасників туристичної діяльності для кращого розуміння ролі туризму в сучасному суспільстві та його важливості для соціокультурного обміну, економічного розвитку та збереження природи. У статті проаналізовано різні аспекти туристичної активності, включаючи соціокультурний та економічний підходи, а також вплив туристичної активності на природу та довкілля. Наведено авторське бачення сутності поняття «туристична активність», яке охарактеризовано з позиції економічного підходу, тобто як складову економічної активності. Наведено приклади видів туризму та туристичних активностей, які їм притаманні. Охарактеризовано туристичну активність як комплекс активних та пасивних видів діяльності, які формуються залежно від вибору туристів та їхніх потреб. Це надає можливість кожному туристу знайти вид відпочинку, який найкраще відповідає його уподобанням. Визначено відмінності між поняттями екскурсія, експедиція та похід, які полягають у меті та характері туристичних активностей, а також у способі їх організації та тривалості. Наголошено на важливості вивчення впливу туристичної активності учасників туристичної діяльності на природу і довкілля та підкреслено необхідність розвитку екологічно обізнаних туристичних практик та заохочення дотримання правил екологічної поведінки серед туристів. Результати дослідження сприятимуть поглибленню знань про сутність туристичної активності учасників туристичної діяльності та їхню роль у сучасному суспільстві, що, в свою чергу, може мати важливий вплив на подальший розвиток туризму та туристичної індустрії. Результати цього дослідження можуть бути корисними для вивчення та розвитку туристичної галузі, а також для формулювання політики та стратегій, спрямованих на покращення умов для учасників туристичної діяльності та розвитку туристичного сектору загалом.

Ключові слова: туризм, подорож, екскурсія, туристична активність, туристичні послуги, учасники туристичної діяльності, туристична індустрія.

Ihor KULYNYIAK, Halyna KOPETS

Lviv Polytechnic National University

THEORETICAL ASPECTS OF DETERMINING THE ESSENCE OF TOURIST ACTIVITY OF THE PARTICIPANTS IN TOURISM

Tourism plays a significant role in the modern world, influencing the economy, cultural exchange, social sphere, nature conservation, etc. The study of tourism helps to reveal its impact and opportunities for improvement not only for tourists, but also for other participants in tourism activities, in particular for local communities. The research is based on the study of the essence of the tourist activity of the participants in tourist activity for a better understanding of the tourism role in modern society and its importance for socio-cultural exchange, economic development and nature conservation. The article analyzes various aspects of tourist activity, including socio-cultural and economic approaches, as well as the impact of tourist activity on nature and the environment. The author's vision of the essence of "tourist activity" is presented, which is characterized from the standpoint of an economic approach, that is, as a component of economic activity. Examples of tourism types and tourist activities inherent in them are given. Tourist activity is characterized as a complex of active and passive types of activities that are formed depending on the choice of tourists and their needs. This gives every tourist the opportunity to find the type of recreation that best suits his preferences. The differences between the concepts of excursion, expedition and hike are defined, which consist in the purpose and nature of tourist activities, as well as in the way of their organization and duration. The importance of studying the impact of tourist activity on the nature and environment of the tourist participants is emphasized, and the need for the development of ecologically aware tourist practices and the encouragement of compliance with the rules of ecological behavior among tourists is emphasized. The results of the research will contribute to the deepening of knowledge about the essence of the tourist activity of the tourist participants and their role in modern society, which, in turn, can have an important impact on the further development of the tourism industry. The results of this study can be useful for the tourism industry development, as well as for the formulation of policies and strategies aimed at improving conditions for tourist participants and the tourism sector development in general.

Keywords: tourism, travel, excursion, tourist activity, tourist services, participants of tourist activity, tourism industry.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Туризм є досить важливою галуззю, яка забезпечує дозвілля громадян. Він допомагає людям розслабитися, відновити сили та розширити світогляд через пізнання нових культур та традицій. Туризм сприяє розвитку міст і регіонів, покращує інфраструктуру та підтримує культурні та природні пам'ятки.

Водночас, він розповсюджує інформацію і стимулює інтерес до різних туристичних об'єктів та місць, сприяючи культурному обміну та співробітництву між націями. У цілому, туризм спричиняє суттєвий вплив на якість життя та розвиток суспільства, і відіграє важливу роль у задоволенні потреб і бажань громадян у сфері дозвілля.

Туризм – одна з тих галузей, яка найбільше постраждала ще під час пандемії COVID-19. Тоді через карантинні обмеження закрилися аеропорти, спорожніли готелі, впав попит на послуги турагентств. І щойно сфера почала оговтуватися від коронавірусу, повномасштабне вторгнення РФ в Україну знову завдало сильного удару туристичному бізнесу. Проте туризм в Україні все ж адаптувався до умов війни і поступово перелаштувався на інші формати. Поновився частково і внутрішній туризм. Тут найпопулярнішими серед українців стали більш безпечні західні регіони України [1].

Навіть у ситуаціях, коли існують карантинні обмеження або тривають воєнні дії, туристичні активності залишаються важливими для людей. Це обумовлено потребою відпочинку, дослідженням нових місць, підтримкою туристичної індустрії та пошуком альтернативних способів подорожей. Туризм і туристичні активності відображають сильне бажання людей сприймати нові враження та пізнавати світ, і ця потреба залишається незмінною навіть у складних умовах. Вони сприяють як особистому розвитку, так і підтримці глобальної туристичної індустрії, що має важливе значення для економіки та культурного обміну між націями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Аналіз останніх досліджень і публікацій, що стосуються сутності туристичної активності учасників туристичної діяльності, вказує на кілька ключових тенденцій і напрямків у цій галузі:

1. Дослідження спрямовані на висвітлення теоретичних аспектів сутності понятійно-категорійного апарату туризму та туристичної діяльності (Л. Ткачук [2], Ю. Феленчак, О. Графська, О. Підвальна [3]), види туристичної активності (О. Савіцька [4], Л. Прокопишин-Рашкевич, А. Назаренко [5]), враховуючи різні аспекти, такі як мотивація туристів (С. Подмазін [6]), динаміка їхньої діяльності (К. Снігур [7]). Особливу увагу приділяють питанням сталого розвитку і екологічної відповідальності (І. Замула, Д. Кирилюк [8]).

2. Дослідники розглядають різні категорії учасників туристичної діяльності, включаючи туристів (Н. Зацепіна [9]), туристичних підприємств (О. Олійник [10]), організацій санаторно-курортної сфери (Л. Гальків, І. Кулиняк, М. Гербут [11]), та аналізують їхню взаємодію та внесок у розвиток туристичної галузі.

3. Зростає інтерес до аналізу впливу туристичної активності на суспільні та природні системи (Н. Гук [12], О. Підвальна, С. Богуславська [13]), розвитку туристичної сфери в умовах пандемії (Ю. Бондаренко, Е. Романюк [14]). Дослідники вивчають питання сталого розвитку, культурного спадку та збереження природи (Л. Безкоровайна, О. Бойка, С. Омелянчик [15]).

Останні дослідження та публікації підкреслюють важливість подальшого вивчення туризму та його ролі у сучасному світі. Вони сприяють розширенню наших знань про туристичну активність та надають інформацію для подальшого вдосконалення туристичної індустрії та її взаємодії з суспільством та природним середовищем.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття

Дослідження пропонує глибше розуміння сутності та ролі туристичної активності учасників туристичної діяльності у сучасному суспільстві та економіці. Дослідження є актуальним і важливим через низку невирішених раніше питань, які вимагають докладного аналізу та вивчення. Зокрема, досі визначення сутності туристичної активності залишається предметом дебатів. Різні дослідники пропонують різні підходи до розгляду цього питання. Учасники туристичної діяльності можуть відігравати різні ролі в процесі туризму, і докладне вивчення їх сутності та функцій є важливим аспектом для розуміння туристичного процесу. Окрім цього, туристична активність учасників туристичної діяльності спричиняє значущий вплив на суспільство та навколишнє середовище, і необхідне подальше вивчення та розуміння цього впливу, що є важливим завданням для подальшого розвитку сталого туризму.

Формулювання цілей статті

Мета статті – дослідження сутності туристичної активності учасників туристичної діяльності для кращого розуміння ролі туризму в сучасному суспільстві та його важливості для соціокультурного обміну, економічного розвитку та збереження природи.

Виклад основного матеріалу

У словниках активність трактується як поняття, яке визначає темп руху і інтенсивність дій речовин, явищ і живих організмів [16]; здатність до реакції, взаємодії з чим-небудь [17]. Активність – це загальна характеристика діяльності, руху або процесу, який включає в себе фізичну або розумову активність. У контексті людської діяльності активність може означати будь-яку дію, яку виконує людина, будь-що, що вона робить або в чому бере участь.

Активність також проявляється у сфері туризму як важливий аспект подорожей і відпочинку. Як зазначає О. Гаврилова [18], туристична активність являє собою соціально обумовлену систему взаємодії людини (соціальної групи, соціуму) зі світом, яка передбачає наявність особливих механізмів – цінностей, мети, соціальних потреб і мотивів, інтересів і настроїв, специфічну просторову мобільність й інституціоналізовану комунікацію, а також соціокультурні стандарти – узагальнені принципи оцінки соціальних дій і цілей поведінки суб'єктів. Тобто туристична активність включає в себе різноманітні дії та види діяльності, які туристи здійснюють під час своїх подорожей (мобільностей) з певною метою, для задоволення своїх соціальних потреб і мотивів, прояву інтересів і настроїв тощо. Науковиця акцентує увагу на тому, що туристична активність розгортається в контексті репрезентативної дозвілленої культури і виступає як соціокультурна константа суспільного розвитку [18]. Науковиця подала трактування з точки зору соціокультурного підходу, вказавши, що туризм і подорожі мають велике значення для сучасного суспільства як засіб задоволення різноманітних потреб та бажань громадян. Цей підхід висуває ідею, що туризм та подорожі є не просто економічною або розважальною діяльністю, але також важливою частиною культурної та соціальної діяльності суспільства. За таким підходом туристична активність розглядається як частина соціокультурного процесу, яка відображає сучасні тенденції та цінності суспільства.

Вищенаведені трактування роблять акцент на туристах як основних учасниках туристичної активності. Проте, учасниками туристичної активності можуть бути інші особи, організації та групи, які беруть участь у туристичних подорожах, їх організації та наданні туристичних послуг, зокрема:

1. Туристи – основні суб'єктами туристичної активності – особи, які подорожують з різних метою, включаючи відпочинок, освіту, бізнес, культурний обмін, пригоди тощо.

2. Суб'єкти туристичної діяльності – згідно Закону України «Про туризм» [19] – юридичні та фізичні особи, які створюють туристичний продукт, надають туристичні послуги чи здійснюють посередницьку діяльність із надання характерних та супутніх послуг. Це туристичні оператори; туристичні агенти; інші суб'єкти господарювання, що надають послуги з тимчасового розміщення (проживання), харчування, екскурсійних, розважальних та інших туристичних послуг; гіді-перекладачі, екскурсіводи, спортивні інструктори, провідники та інші фахівці туристичного супроводу – фізичні особи, які проводять діяльність, пов'язану з туристичним супроводом, крім осіб, які працюють на відповідних посадах підприємств, установ, організацій, яким належать чи які обслуговують об'єкти відвідування; фізичні особи, які не є суб'єктами підприємницької діяльності та надають послуги з проживання, харчування тощо.

3. Місцеві громади, які приймають туристів, надаючи послуги та інфраструктуру для туристів і отримують прибуток від туристичної активності.

4. Органи влади та регуляторні організації (місцеві, національні, міжнародні) – регулюють туристичну активність через розробку політики, стандартів безпеки, візових режимів, податкової політики та інших законодавчих та регуляторних заходів.

Ці суб'єкти взаємодіють між собою та відіграють різні ролі у туристичній активності, створюючи складну мережу відносин та взаємозалежностей у галузі туризму.

Розглядаючи туризм як галузь економіки, яка приносить прибуток через подорожі, готельний та ресторанний бізнес, транспортні перевезення та інші послуги, що споживають туристи, туристична активність може бути розглянута як складова економічної активності [20]. Як зазначає науковець О. Король [21], зарубіжна туристична активність населення тієї чи іншої країни визначається, насамперед, економічним чинником, зокрема величиною питомих споживчих витрат домогосподарств. У такому випадку, туристичну активність пропонуємо розглядати як будь-яку діяльність та взаємодію учасників відносин, що виникають при здійсненні туристичної діяльності, яка передбачає понесення витрат, які пов'язані з туризмом і подорожами, і які впливають на економіку певного регіону, країни або світу загалом. Така туристична діяльність учасників пов'язана із реалізацією або пропозицією для реалізації послуг перевезення, розміщення, послуг з організації відвідувань об'єктів культури, відпочинку та розваг, реалізації сувенірної продукції та інших туристичних послуг.

Зокрема, Законом України «Про туризм» [19] виокремлюються супутні туристичні послуги та товари – послуги та товари, призначені для задоволення потреб споживачів, надання та виробництво яких несуттєво скоротиться без їх реалізації туристам та характерні туристичні послуги та товари – послуги та товари, призначені для задоволення потреб споживачів, надання та виробництво яких суттєво скоротиться без їх реалізації туристам.

Різні види туризму передбачають свої унікальні туристичні активності, оскільки мета і призначення подорожей можуть бути різними. Наведемо декілька прикладів видів туризму та їхніх характерних туристичних активностей:

1. Сільський зелений туризм – орієнтований на відвідування сільських та сільськогосподарських регіонів, надає можливість туристам познайомитися з сільським життям, сільськогосподарською діяльністю та місцевою культурою.

2. Екскурсійний туризм – передбачає відвідування історичних, культурних та природних пам'яток, музеїв, археологічних об'єктів та інших місць інтересу. Туристи зазвичай беруть участь у екскурсіях, організованих гідями, та долучаються до вивчення історії та культури об'єктів, які вони відвідують.

3. Пригодницький туризм – орієнтований на активну діяльність, таку як гірський туризм, спелеологія, водні види спорту, сафари та інші екстремальні види розваг. Туристи зазвичай шукають екстремальні враження та пригоди.

4. Гастрономічний туризм – включає в себе відвідування ресторанів, кулінарних фестивалів, дегустацію страв та напоїв, а також навчання приготуванню місцевих страв. Туристи досліджують місцеву кухню та культуру через їжу.

5. Екологічний туризм – передбачає відвідування природних резерватів, національних парків, екологічних туристичних об'єктів та активностей, спрямованих на збереження природи. Туристи можуть брати участь у прибиранні природи, вивченні флори та фауни тощо.

6. Медичний туризм – включає в себе подорожі з метою отримання медичних послуг, таких як лікування, хірургічні операції або профілактичні медичні обстеження. Туристи подорожують до медичних центрів та клінік у пошуках якісної медичної допомоги.

Залежно від інтенсивності діяльності туриста під час подорожі чи відпочинку виокремлюють активні та пасивні види діяльності. Активні види діяльності включають в себе активну фізичну або інтелектуальну діяльність. Сюди відносять: активні види спорту (наприклад, альпінізм, скелелазіння, гірськокозний спорт, веслування тощо), пригодницькі подорожі (включають в себе діяльність, яка вимагає активної участі: піші походи, сплав на байдарках, кемпінг, пошук скарбів тощо), екскурсії (наприклад, відвідування музеїв, історичних пам'яток, участь у культурних заходах, вивчення мови та традицій місцевого населення тощо). Пасивні види діяльності передбачають більш спокійний і релаксаційний відпочинок. Сюди відносять: пляжний відпочинок (відпочинок на пляжі, засмагання, купання в морі), процедури та відновлювальний відпочинок (відвідування спа-центрів, масаж, лікувальні ванни), шопінг-тури (відвідування магазинів, покупка подарунків та сувенірів), гастротуризм (відвідування ресторанів, кав'ярень) та ін.

Обираючи тип туристичної активності, туристи можуть враховувати свої інтереси, фізичну підготовку та бажання відпочинку від руху або, навпаки, активного дозвілля. Туристична індустрія пропонує різноманітні можливості, і кожен може знайти варіант, який відповідає його уподобанням.

Для характеристики форм та видів туристичних активностей застосовуються такі поняття, як екскурсія, експедиція та похід. Ці поняття характеризують переміщення та відвідування туристами різних туристичних об'єктів чи місць:

– екскурсія – поїздка або похід куди-небудь з метою відвідати, оглянути що-небудь; відвідування визначних місць, огляд експонатів музею, виставки тощо [22]. Зазвичай цю туристичну активність проводить гід або екскурсовод, який розповідає учасникам про історію, культуру, архітектуру та інші аспекти місця, яке вони відвідують. Закон України «Про туризм» [19] зазначає, що за договором на екскурсійне обслуговування одна сторона (суб'єкт, що здійснює туристичну діяльність) за встановлену договором плату зобов'язується надати за замовленням іншої сторони (екскурсанта) обслуговування, істотною частиною якого є послуги екскурсовода (гіда-перекладача) загальною тривалістю не більше 24 годин, які не включають у себе послуги з розміщенням. Екскурсії є частиною загального плану туристичної подорожі. Туристи можуть обирати екскурсії, щоб відвідати атракції чи культурні заклади певних місць з метою отримання більше знань і вражень;

– експедиція – подорож, поїздка, відрядження групи людей, загону з спеціальною метою, спеціальним завданням [23]. Експедиція та туризм як форми подорожей перетинаються, але, в основному, відрізняються за цілями, характером та організацією. Експедиція зазвичай має науковий або дослідницький характер і спрямована на збір даних та дослідження природи, культури або географічних об'єктів. Туризм, навпаки, зазвичай спрямований на відпочинок, рекреацію, відкриття нових місць, культурний обмін, навчання, розваги та задоволення потреб подорожуючих;

– похід – організовані дії, виступи, спрямовані на боротьбу з ким-, чим-небудь, на досягнення чогось; пересування, перехід організованої групи людей, рідше однієї людини з певною метою, завданням [24]. Походи часто пов'язані з природою і активним відпочинком на свіжому повітрі. Похід і туризм мають спільні риси, проте відрізняються за тривалістю, організацією та цілями. Похід зазвичай передбачає більш простий спосіб подорожі та наголошується на фізичних випробуваннях, тоді як туризм включає в себе більший комфорт і різноманітність туристичних активностей.

Таким чином, відмінності між поняттями екскурсія, експедиція та похід полягають у меті та характері туристичних активностей, а також у способі їх організації та тривалості.

Важливим аспектом дослідження туристичної активності учасників туристичної діяльності є вивчення впливу на природу і довкілля. Цей аспект дозволяє краще розуміти наслідки такого впливу і сформулювати стратегії для збереження навколишнього середовища. Вплив туристичних активностей учасників туристичної діяльності на природу може бути як позитивним, так і негативним, залежно від того, як вони організовані та контролюються. Позитивний вплив проявляється у таких аспектах:

1. Заохочення до збереження природи. Туристичні активності можуть стимулювати інтерес та усвідомлення щодо важливості збереження природи та довкілля (наприклад, популяризація розвитку

екологічного, зеленого туризму: як результат – створення інфраструктури для екологічного туризму, такої, як екоготелі, сонячні батареї та зручності для відновлення природних ресурсів.

2. Фінансова підтримка. Туризм може приносити доходи та інвестиції в природоохоронні проекти та національні парки, що допомагає забезпечувати їх збереження та підтримку.

3. Сприяння об'єднанню. Туризм може сприяти об'єднанню та співпраці між різними культурами та націями, що сприяє міжнародному розумінню та збереженню довкілля. Місцеве населення та туристичні підприємства можуть об'єднуватися та бути залученими до збереження регіональних екосистем.

Наслідками негативного впливу можуть бути:

1. Забруднення та знищення природи – надмірний туризм призводить до забруднення довкілля, знищення рослинності, ерозії та зміни біорізноманітності. Транспортні засоби, які використовуються туристами для подорожей, призводять до викидів парникових газів та зміни клімату.

2. Негативний вплив на екосистеми – туристичні активності, такі як будівництво готелів та інфраструктури, впливають на природні екосистеми, зокрема водні ресурси та місцеву флору та фауну.

3. Зміни в місцевих культурах та способі життя – масовий туризм призводить до змін у місцевих культурах та способах життя, що може мати негативний вплив на традиції та збереження історико-культурної спадщини.

Для зменшення негативного впливу туристичних активностей на природу важливо розвивати сталі туристичні практики, здійснювати контроль та регулювання надмірного туризму, сприяти усвідомленню серед учасників туристичної діяльності щодо важливості природозбереження.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Туристична активність є важливим елементом сучасного суспільства, який має значний вплив на різні аспекти життя. Вона відіграє роль у задоволенні потреб громадян у відпочинку та розвагах, сприяє розвитку культури та спадщини, а також має економічне значення, створюючи робочі місця та сприяючи розвитку інфраструктури. Навіть в умовах карантинних обмежень чи воєнних дій, люди прагнуть до туристичних активностей, шукаючи можливості для відпочинку та пізнання.

Туристична активність розгортається у різних сферах життя, включаючи культурну, економічну, соціальну та екологічну, і об'єднує різні види туристичних діяльностей. Це включає в себе різноманітні види відпочинку, від пляжного та гірського туризму до екскурсій та гастрономічних подорожей. Кожен вид туризму має свої особливості і відповідає різним інтересам туристів.

Також важливо враховувати, що туристична активність може включати як активні, так і пасивні види діяльностей, залежно від вибору туристів та їхніх потреб. Це надає можливість кожному туристу знайти вид відпочинку, який найкраще відповідає його уподобанням.

Усі ці аспекти туристичної активності демонструють її різноманітність, важливість та значення для сучасного суспільства. Збереження балансу між задоволенням потреб туристів і збереженням природного та культурного спадку є важливою задачею для подальшого дослідження цієї галузі. Важливо розуміти, що туризм може бути інструментом для збереження природи та підтримки біорізноманітності, якщо він розвивається з обережністю та зважає на потреби природи. Збереження природи та підтримка сталого розвитку туризму повинні бути важливими аспектами в плануванні туристичних активностей, щоб забезпечити доступність природних ресурсів для майбутніх поколінь.

Література

1. Туризм під час війни. Як галузь виживає та готується до відновлення. URL: https://hub.kyivstar.ua/news/turyzm-pid-chas-vijny-yak-galuz-vyzhyvaye-ta-gotyetsya-do-vidnovlennya/?utm_source=sellaction.net&SAuid=6bf9930aa81f61d398&utm_medium=cpa.

2. Ткачук Л.М. Сутність туризму як багатоаспектного суспільного явища. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Географія. 2017. Вип. 1-2. С. 109-113. DOI: <http://doi.org/10.17721/1728-2721.2017.66.17>.

3. Феленчак Ю.Б., Графська О.І., Підвальна О.Г. Туризм як сфера соціалізації людини: сутність і наукові підходи. Інноваційна економіка. 2021. № 1-2. С. 114-119. DOI: <http://doi.org/10.37332/2309-1533.2021.1-2.16>.

4. Савицька О.П. Види туризму за метою поїздки: сучасний стан і тенденції розвитку в Україні. Проблеми економіки. 2021. № 3. С. 65-72. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2021-3-65-72>.

5. Прокопшин-Рашкевич Л.М., Назаренко А.В. Стан та перспективи розвитку туристичної галузі в умовах пандемії. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Проблеми економіки та управління. 2021. Вип. 5, № 1. С. 86-95. DOI: <http://doi.org/10.23939/semi2021.01.086>

6. Подмазін С. Природа мотивації туристичної активності людини. Humanities studies. 2022. Вип. 13. С. 46-53. DOI: <http://doi.org/10.26661/hst-2022-13-90-05>.

7. Снігур К.В. Динаміка міжнародних туристичних потоків України: стан, тенденції та напрямки оптимізації. Торгівля і ринок України. 2019. № 1. С. 126-136. DOI: <http://doi.org/10.33274/2079-4762-2019-45-1-126-136>.

8. Замула І.В., Кирилюк Д.Р. Розвиток екологічного туризму в Україні. Економіка, управління та адміністрування. 2023. № 2. С. 3-9. DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2023-2\(104\)-3-9](https://doi.org/10.26642/jen-2023-2(104)-3-9).
9. Зацепіна Н.О. Ціннісні орієнтації туристів як фактор розвитку релігійного туризму. Гілея: науковий вісник. 2020. Вип. 154. С. 181-185.
10. Олійник О.С. Управління персоналом туристичних підприємств. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2021. № 5. С. 14-22. DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2021-5-3>.
11. Гальків Л.І., Кулиняк І.Я., Гербут М.В. Санаторно-курортна діяльність: ринок послуг санаторіїв у регіонах України. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Проблеми економіки та управління. 2017. № 873. С. 18-26. DOI: <http://doi.org/10.23939/semi2017.01.018>.
12. Гук Н.А. Оцінка впливу туризму на соціально-економічний розвиток суспільних просторових систем. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2019. Т. 30(69), № 2. С. 31-35.
13. Підвальна О.Г., Богуславська С.І. Оцінка економічного впливу індустрії туризму регіону: мультиплікативний ефект. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2021. Т. 32(71), № 3. С. 85-89. DOI: <https://doi.org/10.32838/2523-4803/71-3-14>.
14. Бондаренко Ю.Г., Романюк Е.В. Стан та перспективи розвитку туристичної галузі в умовах пандемії. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Проблеми економіки та управління. 2021. Вип. 5, № 1. С. 132-143. DOI: <http://doi.org/10.23939/semi2021.01.132>.
15. Безкоровайна Л.В., Бойка О.А., Омелянчик С.В. Сільський туризм, біорізноманіття та сталий розвиток: комплементарність та вплив на добробут сільського населення. Економічний вісник Дніпровської політехніки. 2021. № 1. С. 68-75. DOI: <http://doi.org/10.33271/ebdut/73.068>.
16. Активність / Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Активність>.
17. Активність / Словник: портал української мови та культури. URL: <https://slovnuk.ua/index.php?swrd=активність>.
18. Гаврилова О.В. Туристична активність як форма дозвіллевої діяльності студентів Миколаївської області. Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку туризму». Миколаїв: ВП «МФ КНУКІМ», 2013. С. 21-22.
19. Про туризм: Закон України № 324/95-ВР від 15 вересня 1995 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр#Text>.
20. Копець Г.Р., Кулиняк І.Я. Сучасні напрями розвитку підприємств у сфері туризму в Україні. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Проблеми економіки та управління. 2020. Вип. 4, № 2. С. 37-48. DOI: <http://doi.org/10.23939/semi2020.02.037>.
21. Король О.Д. Виїзні туристичні потоки та зарубіжна туристична активність. Географія та туризм. 2017. Вип. 39. С. 3-12.
22. Екскурсія / Академічний тлумачний словник. URL: <http://sum.in.ua/s/ekskursija>.
23. Експедиція / Академічний тлумачний словник. URL: <http://sum.in.ua/s/ekspedycja>.
24. Похід / Академічний тлумачний словник. URL: <http://sum.in.ua/s/pokhid>.

References

1. Turyzm pid chas viiny. Yak haluz vyzhyvaie ta hotuietsia do vidnovlennia [Tourism during the war. How the industry survives and prepares for recovery]. URL: https://hub.kyivstar.ua/news/turyzm-pid-chas-vijny-yak-galuz-vyzhyvaye-ta-gotuyetsya-do-vidnovlennya/?utm_source=sellaction.net&SAuid=6bf9930aa81f61d398&utm_medium=cpa.
2. Tkachuk L.M. (2017). Sutnist turyzmu yak bahatoaspektnoho suspilnoho yavyschcha [The essence of tourism as a multifaceted social phenomenon]. Bulletin of Taras Shevchenko Kyiv National University. Geography, 1-2, 109-113. DOI: <http://doi.org/10.17721/1728-2721.2017.66.17>.
3. Felenchak Yu.B., Hrafska O.I., Pidvalna O.H. (2021). Turyzm yak sfera sotsializatsii liudyny: sutnist i naukovi pidkhody [Tourism as a sphere of human socialization: essence and scientific approaches]. Innovative economy, 1-2, 114-119. DOI: <http://doi.org/10.37332/2309-1533.2021.1-2.16>.
4. Savitska O.P. (2021). Vydny turyzmu za metoiu poizdky: suchasnyi stan i tendentsii rozvytku v Ukraini [Types of tourism by purpose of trip: current state and development trends in Ukraine]. Problems of the economy, 3, 65-72. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2021-3-65-72>.
5. Prokopyshyn-Rashkevych L.M., Nazarenko A.V. (2021). Stan ta perspektvy rozvytku turystychnoi haluzi v umovakh pandemii [The state and prospects of the development of the tourism industry in the conditions of the pandemic]. Journal of Lviv Polytechnic National University. Series of Economics and Management Issues, 5(1), 86-95. DOI: <http://doi.org/10.23939/semi2021.01.086>.
6. Podmazin S. (2022). Pryroda motyvatsii turystychnoi aktyvnosti liudyny [The nature of motivation for human tourist activity]. Humanities studies, 13, 46-53. DOI: <http://doi.org/10.26661/hst-2022-13-90-05>.
7. Snihur K.V. (2019). Dynamika mizhnarodnykh turystychnykh potokiv Ukrainy: stan, tendentsii ta napriamky optymizatsii [Dynamics of international tourist flows in Ukraine: state, trends and optimization directions]. Trade and market of Ukraine, 1, 126-136. DOI: <http://doi.org/10.33274/2079-4762-2019-45-1-126-136>.
8. Zamula I.V., Kyryliuk D.R. (2023). Rozvytok ekolohichnoho turyzmu v Ukraini [Development of ecological tourism in Ukraine]. Economy, management and administration, 2, 3-9. DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2023-2\(104\)-3-9](https://doi.org/10.26642/jen-2023-2(104)-3-9).
9. Zatsepina N.O. (2020). Tsinnisni orientatsii turistiv yak faktor rozvytku relihiinoho turyzmu [Value orientations of tourists as a factor in the development of religious tourism]. Gileia: Scientific Bulletin, 154, 181-185.
10. Oliinyk O.S. (2021). Upravlinnia personalom turystychnykh pidpriemstv [Personnel management of tourist enterprises]. State and regions. Series: Economy and entrepreneurship, 5, 14-22. DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2021-5-3>.

11. Halkiv L.I., Kulyniak I.Ya., Herbut M.V. (2017). Sanatorno-kurortna diialnist: rynek posluh sanatoriiv u rehionakh Ukrainy [Health resort activity: market of health resort services in regions of Ukraine]. Journal of Lviv Polytechnic National University. Series of Economics and Management Issues, 873, 18-26. DOI: <http://doi.org/10.23939/semi2017.01.018>.
12. Huk N.A. (2019). Otsinka vplyvu turyzmu na sotsialno-ekonomichnyi rozvytok suspilnykh prostorovykh system [Assessment of the impact of tourism on the socio-economic development of social spatial systems]. Scholarly notes of V. I. Vernadsky Tavri National University. Series: Economics and management, 30(69), 31-35.
13. Pidvalna O.H., Bohuslavska S.I. (2021). Otsinka ekonomichnoho vplyvu industrii turyzmu rehionu: multiplykatyvnyi efekt [Assessment of the economic impact of the tourism industry in the region: the multiplicative effect]. Scholarly notes of V. I. Vernadsky Tavri National University. Series: Economics and management, 32(71), 85-89. DOI: <https://doi.org/10.32838/2523-4803/71-3-14>.
14. Bondarenko Yu.H., Romaniuk E.V. (2021). Stan ta perspektyvy rozvytku turystychnoi haluzi v umovakh pandemii [The state and prospects of the development of the tourism industry in the conditions of the pandemic]. Journal of Lviv Polytechnic National University. Series of Economics and Management Issues, 5(1), 132-143. DOI: <http://doi.org/10.23939/semi2021.01.132>.
15. Bezkorovaina L.V., Boika O.A., Omelianchuk S.V. (2021). Silskyi turizm, bioriznomanittia ta stalnyi rozvytok: komplementarnist ta vplyv na dobrobut silskoho naselennia [Rural tourism, biodiversity and sustainable development: complementarity and impact on the well-being of the rural population]. Economic Bulletin of the Dnipro Polytechnic, 1, 68-75. DOI: <http://doi.org/10.33271/ebdut/73.068>.
16. Aktyvnist [Activity] / Material from Wikipedia - the free encyclopedia. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Aktyvnist>.
17. Aktyvnist [Activity] / Dictionary: portal of Ukrainian language and culture. URL: <https://slovnyk.ua/index.php?swrd=aktyvnist>.
18. Havrylova O.V. (2013). Turystychna aktyvnist yak forma dozvillievoi diialnosti studentiv Mykolaivskoi oblasti [Tourist activity as a form of leisure activity of students of the Mykolaiv region]. Materials of the all-Ukrainian scientific and practical conference "Modern trends of tourism development". Mykolaiv, pp. 21-22.
19. Pro turizm [On tourism]: Law of Ukraine No. 324/95-VR of September 15, 1995. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-vr#Text>.
20. Kopets H.R., Kulyniak I.Ya. (2020). Suchasni napriamy rozvytku pidpriemstv u sferi turyzmu v Ukraini [Modern directions of tourism enterprises development in Ukraine]. Journal of Lviv Polytechnic National University. Series of Economics and Management Issues, 4(2), 37-48. DOI: <http://doi.org/10.23939/semi2020.02.037>.
21. Korol O.D. (2017). Vyizni turystychni potoky ta zarubizhna turystychna aktyvnist [Outbound tourist flows and foreign tourist activity]. Geography and tourism, 39, 3-12.
22. Ekskursiia [Excursion] / Academic explanatory dictionary. URL: <http://sum.in.ua/s/ekskursija>.
23. Ekspedytsiia [Expedition] / Academic explanatory dictionary. URL: <http://sum.in.ua/s/ekspedycija>.
24. Pokhid [Hike] / Academic explanatory dictionary. URL: <http://sum.in.ua/s/pokhid>.